

LAPORAN LIPUTAN MEDIA HARIAN
KHAMIS 24 OGOS 2023

BIL	TAJUK KERATAN AKHBAR	KEMENTERIAN / JABATAN / AGENSI
1.	MAT SABU: AGREEMENT BETWEEN FARMERS, GOOD FARMING PRACTICES CAN BOOST PADDY YIELDS IN, NEWS, MAKKAL OSAI -3	KEMENTERIAN PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN (KPKM)
2.	MAT SABU: MALAYSIA CAN REDUCE GRAIN CORN IMPORTS IF DOMESTIC PRODUCTION HITS 50 PCT, NATIONAL, NANYANG SIANG PAU -A3	
3.	MALAYSIA HAS NO LIVE MARINE FISH IMPORTED FROM JAPAN, NATION, SIN CHEW DAILY -5	
4.	MALAYSIA DOES NOT IMPORT LIVE SEAFOOD FROM JAPAN, NATIONAL, NANYANG SIANG PAU -A4	
5.	CHAN: M'SIA HAS NO LIVE MARINE FISH IMPORTED FROM JAPAN, NATION, KWONG WAH YIT POH -A11	
6.	MALAYSIA HAS NOT BEEN IMPORTING LIVE MARINE FISH FROM JAPAN, NATION, CHINA PRESS -A8	
7.	PORK PRICES IN SABAH DOWN RM3 PER KILO POST-ASF OUTBREAK, SCOOP.MY -ONLINE	
8.	PROJEK SMART SBB BANTU TINGKATKAN HASIL PESAWAH 50 PERATUS, UM -ONLINE	
9.	MALAYSIA PERLU HASILKAN PADI TAHAP SARA DIRI, DALAM NEGERI, UM -1 & 2	
10.	CHICKEN BEING SOLD BELOW CEILING PRICES SET BY GOVT, NATION, THE STAR -3	
11.	ESSENTIAL TO EMBRACE HI-TECH FARMING, NEWS, NST -8	
12.	PENTERNAK DI SABAH TURUNKAN HARGA BABI DITUTUP, TEMPATAN, HARIAN EKSPRESS (KK) -2	JABATAN PERKHIDMATAN VETERINAR (DVS)
13.	PENTERNAK TURUNKAN HARGA BABI HIDUP SELEPAS WABAK ASF PULIH DI SABAH, THE SUN DAILY -ONLINE	
14.	MAQIS RAMPAS 3,000kg MAKANAN HAIWAN DARI ITALI, UM -ONLINE	JABATAN PERKHIDMATAN KUARANTIN DAN PEMERIKSAAN MALAYSIA (MAQIS)
15.	3 TAN MAKANAN HAIWAN DARI ITALI DIRAMPAS, NASIONAL, BH -21	
16.	MAQIS RAMPAS 3,000kg MAKANAN HAIWAN DARI ITALI, NEGERI P.PINANG, SH -25	
17.	MANFAATKAN TEKNOLOGI, INOVASI MARDI-MOHAMAD ZABAWI, DALAM NEGERI, UM -4	INSTITUT PENYELIDIKAN DAN KEMAJUAN PERTANIAN MALAYSIA (MARDI)
18.	KURANG SETUJU NEGERI PERLU KEKAL PRESTASI SEMASA, HAKAKAH DAILY -ONLINE	LEMBAGA KEMAJUAN IKAN MALAYSIA (LKIM)
19.	NELAYAN TERUS DIBANTU, NEGERI SELANGOR, SH -22	
20.	AGROBANK PERLUAS KHIDMAT ATM KE KAWASAN PEDALAMAN OAOSC, BISNES, HM -27	AGROBANK
21.	PESTA KAUT 50kg ETAK, LOKAL, HM -4	LAIN-LAIN
22.	PESTA CARI ETAK DI PULAU DUYONG, NASIONAL, BH -24	
23.	HARSHER PENALTIES ALONE WON'T END FISH BOMBING, NATION, DAILY EKSPRESS (KK) -2	

UKK KPKM

UNIT KOMUNIKASI KORPORAT
KEMENTERIAN PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN
(UNTUK EDARAN DALAMAN KPKM, JABATAN DAN AGENSI SAHAJA)

Headline	Mat Sabu: Agreement between farmers, good farming practices can boost paddy yields in		
MediaTitle	Makkal Osai		
Date	24 Aug 2023	Color	Full Color
Section	News	Circulation	28,000
Page No	3	Readership	180,000
Language	Tamil	ArticleSize	272 cm ²
Journalist	N/A	AdValue	RM 1,780
Frequency	Daily	PR Value	RM 5,341

ஆராய், ஆக. 24-
நல்ல முறையிலான
விவசாய செயல்பாடு
களும் விவசாயிகளின்
ஒற்றுமையும் வருங்காலத்
தில் அரிசி உற்பத்
தியை அதிகரிக்கக்
கூடிய வல்லமையைக்
கொண்டிருப்பதாக
விவசாய, உணவு
உத்தரவாதத்துறை
அமைச்சர் டத்தோஸ்ரீ
முகமட் சாபு கருத்
துரைத்தார்.
சிவிகூசான் மசடா ஸ்மார்ட்
நெல் விவசாயத் திட்டம்
போன்ற செயல்பாடு

நல்ல முறையிலான செயல்பாடுகளின் மூலம் அரிசி உற்பத்தியை அதிகரிக்க முடியும்

களின் மூலமும்
இறக்குமதி அரிசிக்
கான எதிர்பார்ப்பை
குறைக்க முடியும்.
இந்தத் திட்டமானது
3 மில்லியன் ரிங்லிட்
மதிப்பிலான மூடா
விவசாய வசதியத்
தின் புதிய நீர்
விநியோகத் திட்ட
டத்திற்கு முந்தைய

அரசாங்கத்தின் தொடக்கக்கட்ட
முன்னெடுப்பாகும்.
2 ஆண்டுகளில் 5
தவணைக்கான நெல் உற்பத்திச்
செயல்பாட்டினை அதிகரிப்பதற்கு
இந்த நடவடிக்கை முன்னெடு
க்கப்படுவின்றது என அவர்
குறிப்பிட்டார்.
நாட்டில் அரிசி எப்போதும்
போதிய அளவில் இருப்பதை
உறுதிசெய்வதற்கு இதுபோன்ற
உடனடிச் செயல்பாடுகள்
அவசியமாகின்றன. அதேசமயம்
இதன்மூலம் விவசாயிகளின்
வருமானத்தையும் பெருக்க
முடியும் என்றார் அவர்.

Headline	Mat Sabu: Malaysia can reduce grain corn imports if domestic production hits 50 pct		
MediaTitle	Nanyang Siang Pau		
Date	24 Aug 2023	Color	Full Color
Section	National	Circulation	27,667
Page No	A3	Readership	83,000
Language	Chinese	ArticleSize	200 cm ²
Journalist	N/A	AdValue	RM 2,516
Frequency	Daily	PR Value	RM 7,547

莫哈末沙布到朱宾谷玉米种植园视察时，检查玉米的品质。

玉米产量盼达 50% 末沙布：减少进口

(巴东勿刹 23 日讯) 农业及粮食安全部长拿督斯里莫哈末沙布指出，若大马在未来 5 年的玉米生产达致 50%，我国将减少依赖进口玉米。

他说，目前我国近乎全面依赖进口玉米，农粮部刻在努力通过加强对玉米的开发计划，以提高国内产量。

他昨天在朱宾谷玉米种植园进行工作访问后向媒体说，玉米是鸡的主要食物来源，冠病疫情期间，由于进口玉米和大豆价格上涨，导致牲畜价格一度上涨。

他指出，政府已采取多项措施，惟它需要各造的支持。

“为了增加本地产

量，政府提供各种奖掖措施，确保这项努力取得成功，从而减少外汇流失。”

莫哈末沙布说，除了玻璃市，玉米业者 Green World Genetics 私人有限公司刻在努力将种植面积扩大至沙巴。

他表示，政府今年已拨出 1300 万令吉作为发展玉米业用途，当中涉及研究、改良品质、采购机械和种植。

另一方面，莫哈末沙布说，若稻农愿意全职从事稻米种植，我国未来就有能力成为白米出口国。

“如果每公顷达到 10 公吨稻谷收成，我们即有能力出口白米。”

Headline	Malaysia has no live marine fish imported from Japan		
MediaTitle	Sin Chew Daily		
Date	24 Aug 2023	Color	Full Color
Section	Nation	Circulation	288,920
Page No	5	Readership	866,760
Language	Chinese	ArticleSize	210 cm ²
Journalist	N/A	AdValue	RM 6,364
Frequency	Daily	PR Value	RM 19,091

星洲日報

24. 8. 2023 | 星期四

日本排放核廢水

(八打灵再也23日讯) 针对日本宣布明天起排放福岛核废水入海一事，农业及粮食安全部副部长陈泓縑促请民众保持冷静，并指出，我国目前并没有从日本进口任何活鱼或活海产。

他今日在脸书发文说，农粮部正

在密切关注日本释放福岛核废水的课题。

紧密监测非活体水产

“根据大马渔业局 (DOF)，大马目前并没有从日本进口任何活鱼或活海产，因此希望民众可以保持冷静。”

至于来自日本的非活体水产品，陈泓縑说，农粮部目前正在与卫生部和大马检疫及检验局 (MAQIS)、大马渔业发展局 (LKIM) 等其他相关机构展开密切合作。

“紧密监测日本水产的安全水平，包括水产的健康认证和辐射检查 (若有必要)。”

Headline	Malaysia does not import live seafood from Japan		
MediaTitle	Nanyang Siang Pau		
Date	24 Aug 2023	Color	Full Color
Section	National	Circulation	27,667
Page No	A4	Readership	83,000
Language	Chinese	ArticleSize	160 cm ²
Journalist	N/A	AdValue	RM 2,013
Frequency	Daily	PR Value	RM 6,038

“农业部关注核废水排放” 大马没进口日活海产

(吉隆坡 23 日讯) 日本释放福岛核废水引关注，农业及粮食安全部向国人派定心丸，强调大马目前并没从日本进口活鱼或活海产，促请民众保持冷静。

农业及粮食安全部副部长陈泓缵今日在脸书帖文说，农业部也在密切关注日本核废水释放的课题。

“不过，根据大马渔业部，我国并没有从日本进口任何活鱼或活海产，因此希望民众可以保持冷静。”

他说，对于来自日本的任何

非活体水产品，农业部目前正与卫生部、大马检验及检疫局 (MAQIS)、大马渔业发展局等其他相关机构密切合作，紧密监测日本水产的安全水平。

“有关监督包括水产的健康认证，若有必要也会进行辐射检查。”

日本政府昨日在内阁会议正式拍板，从明日 (24 日) 起排放福岛核污水，排放计划长达 30 年，此举引发国内外人士担忧，日本渔民也担心会损害日本海产的声誉。

陈泓缵：紧密监测日本水产的安全水平。

Headline	Chan: M`sia has no live marine fish imported from Japan		
MediaTitle	Kwong Wah Yit Poh		
Date	24 Aug 2023	Color	Full Color
Section	Nation	Circulation	59,667
Page No	A11	Readership	179,000
Language	Chinese	ArticleSize	112 cm ²
Journalist	N/A	AdValue	RM 1,256
Frequency	Daily	PR Value	RM 3,768

陈泓缵：关注排核废课题 大马没进口日本活海产

（吉隆坡 23 日讯）农业及粮食安全部副部长陈泓缵指出，该部正在密切关注日本释放福岛核废水的课题。

“根据大马渔业部（DOF），马来西亚目前并没有从日本进口任何活鱼或活海产，因此希望民众可以保持冷静。”

他今日（23 日）在脸书撰文称，对于来自日本的任何非活体水产品，农粮部目前正在与卫生部、大马检验及检疫局（MAQIS）、大马渔业发展局（LKIM）等其他相关机构密切合作。

“紧密监测日本水产品的安全水平，包括水产品的健康认证和辐射检查（若有必要）。”

日本首相岸田文雄在这之前指出，若

陈泓缵：农业部正在密切关注日本释放福岛核废水的课题。

天气和海洋条件没有问题，预计周四（明日）启动将核废水排往海洋。

自 2011 年日本福岛第一核电站遭海啸破坏以来，该地 6 月 29 日为止已存储约 134 万吨核污水，足以装满 500 座奥林匹克标准游泳池。

虽然遭到邻国的抗议，惟日本声称释放的核废水是安全的，这一说法也得到了国际原子能机构（IAEA）的支持。#

Headline	Malaysia has not been importing live marine fish from Japan		
MediaTitle	China Press		
Date	24 Aug 2023	Color	Full Color
Section	Nation	Circulation	127,822
Page No	A8	Readership	383,466
Language	Chinese	ArticleSize	243 cm ²
Journalist	N/A	AdValue	RM 4,793
Frequency	Daily	PR Value	RM 14,380

沒進口 日本活海產

農業部與衛部聯合監測

(吉隆坡23日讯)农业及食品安全部副部长陈泓缜指出,该部正密切关注日本排放福岛核污水一事,而大马目前没有从日本进口任何活鱼或活海产,希望民众可以保持冷静。

他今日在面子书发文说,对于来自日本的任何非活体水产品,农业部正与卫生部和马检疫及检验服务局(MAQIS)等其他相关机构合作,紧密监测日本水产的安全水平。

“这包括水产的健康认证,若有必要会进行辐射检查。”

2011年3月11日,日本东北部海

域发生9.0级地震并引发特大海啸,导致福岛第一核电站的三座反应堆的堆芯融化。

必要時檢查輻射

为了让反应堆内融化的核燃料维持稳定状态,福岛第一核电站需要持续注水冷却反应堆,这些水之后会形成含有超高浓度放射性物质的“污水”。

东京电力公司多年来将污水处理后放入储存罐,储量截至今年4月已达133万公吨,储存量濒临饱和状态。

日本政府是于2021年4月13日议决将福岛核污水经过滤并稀释

后排放入海,并于昨日的内阁会议拍板从明日起排放福岛核污水,排放计划长达30年。

此举引发国内外人士担忧,日本渔民也担心会损害日本海产的声誉。

■陈泓缜

TARIKH	MEDIA	RUANGAN	MUKA SURAT
24/8/2023	SCOOP.MY	ONLINE	

Pork prices in Sabah down RM3 per kilo post-ASF outbreak

Minister expects reductions to remain as long as farmers continue to enhance their productivity levels

KOTA KINABALU – Pork prices in Sabah have decreased by 15% following the recovery from the African Swine Fever (ASF) outbreak.

Deputy Agriculture and Food Security Minister Chan Foong Hin said in a statement that the matter was announced by the Sabah Livestock Association recently, and he welcomes

local farmers' decision to reduce the prices of livestock.

“For instance, the cost of live pigs on Sabah’s west coast has decreased from RM21 to RM18 per kg, while in the east coast towns of Sandakan and Tawau, the prices have adjusted from RM21.50 to RM18.50 per kg.”

“It is anticipated that these reductions will remain in effect as long as our farmers continue to enhance their productivity levels.

“I am optimistic that this initiative will have a positive impact on local consumers, allowing them to access fresh pork at more affordable rates.”

Chan said the 200-acre large-scale modern pig farming project in Tongod’s Pig Farming Area is also in the pipeline, adding that the project would significantly boost production and contribute to further reductions in pork prices.

Meanwhile, he acknowledged the diligence of Sabah farmers who followed the guidelines and regulations set by the Sabah Department of Veterinary Services to combat the ASF outbreak over the past 18 months.

He said prior to the ASF outbreak in 2021, Sabah had achieved self-sufficiency in pork production, meeting the local market demand of approximately 10,000 live pigs per month.

“Sabah had once enjoyed stable market conditions for pork, and I am confident that, with concerted efforts, we can restore such stability in the near future.” – August 22, 2023

TARIKH	MEDIA	RUANGAN	MUKA SURAT
24/8/2023	UTUSAN MALAYSIA	ONLINE	

Projek Smart SBB bantu tingkatkan hasil pesawah 50 peratus

HASIL tuaian para pesawah yang terlibat dengan Projek Smart Sawah Berkala Besar (Smart SBB) Mini Sekinchan Mada mencecah sehingga 10.45 tan metrik perhektar iaitu jumlah tertinggi pernah direkodkan di negeri ini di Kampung Lat 1,000, Arau, Perlis semalam. -

ARAU: Hasil pendapatan kira-kira 70 pesawah yang terlibat dengan Projek Smart Sawah Berkala Besar (Smart SBB) Mini Sekinchan Mada di Kampung Lat 1,000 di sini, meningkat sehingga 50 peratus selepas hasil mencecah 10.45 tan metrik per hektar. Hasil lebih 10 tan metrik bagi keluasan satu hektar itu juga disifatkan paling tinggi pernah direkodkan di negeri ini, memandangkan hasil kebanyakan pesawah...

TARIKH	MEDIA	RUANGAN	MUKA SURAT
24/8/2023	UTUSAN MALAYSIA	MUKA DEPAN	1

Malaysia perlu hasilkan padi tahap sara diri

Oleh **JUANI MUNIR ABU BAKAR**
dan **CATHERINE IRENE MILTON**
utusannews@mediamulia.com.my

PETALING JAYA: Malaysia perlu berusaha menghasilkan padi untuk mencapai tahap sara diri (SSL) sepenuhnya tanpa bergantung kepada import.

Ini kerana Malaysia berkeupayaan mencapai tahap tersebut dan tidak mustahil menjadi negara pengekspor beras sekiranya semua pihak khususnya pesawah sanggup berubah dan dapat menghasilkan pengeluaran padi sekitar 10 tan per hektar.

Buat masa ini, kebanyakan tanaman padi di kawasan Lembaga Pertanian Muda (MADA) hanya mengeluarkan hasil sekitar empat ke lima tan bagi satu hektar.

Ketika ini, SSL negara adalah pada tahap 70 peratus menyebabkan Malaysia bergantung kepada import beras dari India dan Vietnam.

Malaysia perlu berusaha ke arah SSL sepenuhnya berikutan negara terbabit sudah memberi isyarat mengurangkan atau berhenti mengeksport beras.

Dalam perkembangan sama, semalam Indonesia mengumumkan akan mengimport dua juta tan beras menjelang akhir tahun ini bagi menghadapi kemarau yang dijangka berlaku akibat El Nino.

Ini diburukkan lagi dengan kebimbangan harga beras import dijangka terus meningkat susulan kebimbangan terhadap bekalan global dengan memperlihatkan harga beras di Asia mencecah paras tertinggi dalam tempoh hampir 15 tahun.

Bersambung di muka 2

TARIKH	MEDIA	RUANGAN	MUKA SURAT
24/8/2023	UTUSAN MALAYSIA	DALAM NEGERI	2

Malaysia perlu hasilkan padi tahap sara diri

Dari muka 1

Bercakap kepada *Utusan Malaysia*, Pengerusi Pertubuhan Gerak Tani, Datuk Mazlan Ali man berkata, sebenarnya Malaysia mempunyai banyak kepakaran tanaman padi, sebaliknya peranan pakar pengalaman itu dikesampingkan sekali gus menyebabkan idea mereka terbiar begitu sahaja.

Katanya, penghasilan padi kini berdepan pelbagai cabaran termasuk ketidakpastian cuaca sekali gus pengkongsian kepakaran amat diperlukan manakala inekanisme tanaman perlu berubah seiring perkembangan semasa.

"Tetapi sistem tanaman masih takuk lama, malah tiada usaha perubahan besar-besaran yang dilakukan bagi meningkatkan pengeluaran padi bagi mengurangkan kebergantungan import beras.

"Jika keadaan ini berterusan, sukar untuk meningkatkan lapan metrik tan sehektar padi atau lebih meskipun kerajaan membelajakan banyak wang untuk menambah pengeluaran.

"Dua kata kunci di sini adalah melibatkan bersama kepakaran tempatan dan kena ada reformasi sistem tanaman padi yang masih guna cara lama," katanya ketika dihubungi semalam.

Sebelum ini, Menteri Pertanian dan Keterjaminan Makanan, Datuk Seri Mohamad Sabu berkata, negara-negara pembekal beras import seperti India dan Vietnam telah mem-

beri isyarat mengurangkan atau berhenti eksport beras.

Hal ini kerana timbul kebimbangan harga beras import dijangka terus meningkat berikutan kebimbangan terhadap bekalan global dengan memperlihatkan harga beras di Asia mencecah paras tertinggi dalam tempoh hampir 15 tahun.

Dalam pada itu, Mazlan menambah, kerajaan dan pemain industri perlu menyalurkan insentif kepada mana-mana pihak yang mahu mengusahakan tanah sebagai tanaman padi memandangkan mereka berdepan kekangan kewangan.

Katanya, masalah itu menyebabkan banyak tanah sawah terbiar begitu sahaja kerana tidak dapat diusahakan.

"Kebanyakan mereka tiada keupayaan dana untuk mengusahakan sawah, jadi perlu satu insentif agar dapat membantu pesawah mengusahakan tanam sekali gus dapat meningkatkan pengeluaran padi," katanya.

Pada masa sama, Ketua Pengerah Institut Penyelidikan dan Kemajuan Pertanian Malaysia (MARDI), Datuk Dr. Mohamad Zabawi Abdul Ghani berkata, pada masa ini, varieti padi yang dihasilkan pihaknya berpotensi mengeluarkan hasil di antara 10 hingga 12 tan sehektar di samping mempunyai elemen ketahanan terhadap penyakit yang tinggi, rintang pada perubahan cuaca seperti kemarau.

Walaupun bagaimanapun, bagi mendapatkan hasil pengeluaran padi yang optimum, penguru-

san sawah perlu dipertingkatkan dengan menitik berat aspek pengurusan baja dan pengairan yang sistematik selain penggunaan input tambahan sebagai pemangkin hasil pengeluaran padi.

"Usaha-usaha ini akan dapat memastikan keterjaminan bekalan beras negara seandainya negara-negara pengimport beras mengenakan sekatan," katanya.

Ketua Laboratori Kajian Dasar Pertanian dan Makanan Institut Pertanian Tropika Dan Sekuriti Makanan Universiti Putra Malaysia (UPM), Prof. Dr. Abdul Rahim Abdul Samad pula berkata, Malaysia mempunyai lima varieti padi baharu yang berkeupayaan menghasilkan sekurang-kurangnya lapan tan padi sehektar dihasilkan penyelidikan tempatan.

Katanya, penggunaan benih padi seumpama itu perlu diperluaskan yang boleh ditanam dan dituai tiga kali setahun untuk menyelesaikan isu ketergantungan beras import kepada semua pesawah di seluruh negeri.

Beliau berkata, dengan menggunakan varieti padi baharu itu, objektif kerajaan mencapai tahap sara siri beras negara boleh dicapai lebih mudah.

"Varieti benih padi Seri Waja (MR315) dan Kembang Sari (MRQ104) dapat mengeluarkan hasil sehingga sembilan tan metrik beras per hektar dan bersifat lebih daya tahan serangan penyakit serta sesuai dengan keadaan tanah dan cuaca di negara," katanya.

Chicken being sold below ceiling price set by govt

BY TEH ATHIRA YUSOF
newsdesk@thestar.com.my

PETALING JAYA: The price of standard processed chicken is much cheaper now with suppliers selling lower than the ceiling price set by the government.

Mahadi Mubin, a chicken supplier based in Selangor, said there was a drop of 60 sen to RM8.80 per kg.

"As suppliers, we still need to bear the cost of feed that is still high. In order to make a profit, we have to reduce the price to sell more," he said when contacted yesterday.

On June 10, the government decided to maintain the ceiling price of a standard processed chicken at RM9.40.

The Agriculture and Food Security Ministry had initially set July 1 for a "soft landing" to withdraw the ceiling price of chicken and eggs.

Original Penang Kayu Nasi Kandar managing director Burhan Mohamed said chicken prices had been fluctuating this month, and added that the price of chicken dropped by 30 sen on Monday and Tuesday.

"The price of chicken last week was about RM8.40 per kg by suppliers.

"For buyers like us, we just have to purchase as usual despite the fluctuating prices," he said when contacted.

Federation of Livestock Farmers Associations Of Malaysia senior adviser Datuk Jeffrey Ng said its members were seeing lower demand for chicken.

He said this trend would also see suppliers lowering their prices.

"When there is high supply and low demand, suppliers tend to lower prices to increase sales," he said when contacted.

Meanwhile, Federation of Malaysian Consumers Associations (Fomca) chief executive officer Saravanan Thambirajah said that the current chicken price being well below the fixed limit is good news.

He said there were still isolated cases of chicken being sold above the ceiling price in Perak and Penang.

"There might be factors that add to the cost of the chicken such as logistics.

"We advise consumers to lodge complaints with the Domestic Trade and Cost of Living Ministry if they are in doubt," he said.

For a steal: Chicken seller Mohamad Nasir, Abdul Kalam, 33, at Chowrasta Market in George Town. — LIM BENG TATT/The Star

WIDE-RANGING BENEFITS

ESSENTIAL TO EMBRACE HI-TECH FARMING

Experts say AI, smart technology plus training for farmers will ensure food security and better profits

YLIA MARSYA ISKANDAR
KUALA LUMPUR
ilyiamarsya@nst.com

EXPERTS have called on the government to further incorporate the use of artificial intelligence (AI) and smart technology in agriculture to boost food security and productivity.

They said the use of AI would augur well with the Madani Economy framework, which aimed to bolster food security by employing agro-technology; establishing a win-win situation in free-trade agreements; and optimising unused land.

Universiti Putra Malaysia's (UPM) Putra Business School agricultural economist Professor Datuk Dr M. Nasir Shamsudin said innovation and investments in agricultural system technology would allow farmers to become profitable and efficient, while using safer and environmental-friendly practices.

He said this would establish

more reliable monitoring systems for natural resources, such as air and water quality, which in turn, would give farmers better control over crop and livestock production, processing, distribution and storage.

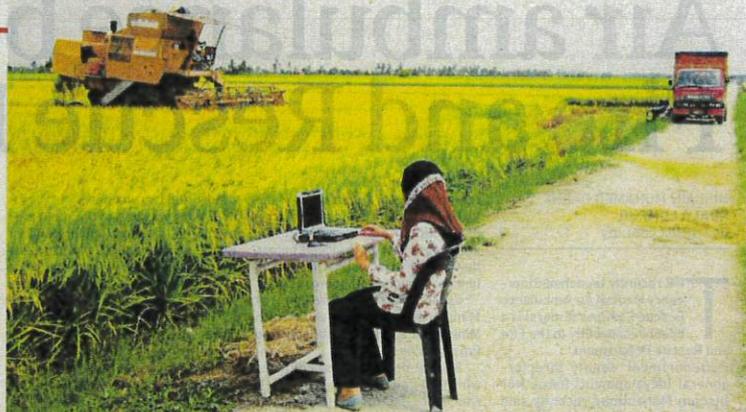
Nasir said farmers would see greater efficiency in their operations, reduced cost and safer growing conditions with less environmental and ecological impact. He said consumers would also benefit as such systems could lower the prices of produce.

"Examples of such technology are, among others, soil and water sensors, weather tracking, satellite imaging, automation, minichromosome technology, vertical farming, AI, nanotechnology, GPS applications, robots and precision agriculture.

"In using such technology, farmers no longer have to apply water, fertiliser and pesticides uniformly across entire fields.

"Instead, they need only use minimum quantities of water, fertiliser or pesticides because they need only target very specific areas, or even treat individual crops differently."

Nasir said developments in agricultural system technologies had allowed most developed

With agro-technology, farmers will see greater efficiency in their operations, reduced cost and safer growing conditions with less environmental and ecological impact. FILE PIX

Professor Datuk Dr M. Nasir Shamsudin

Dr Muhamad Shakirin Mispan

Datin Paduka Dr Fatimah Mohamed Arshad

Associate Professor Dr Shri Dewi Applanaidu

economies to increase their farm productivity.

He said in Malaysia, low levels of agricultural systems technology application was a major stumbling block in increasing productivity in the sector.

"The application of such technology must be supported by research and development in the fields of physical sciences, engineering and computer sciences, as well as the development of agricultural devices, sensors and systems. Assessments must also be made on how to employ such technology economically with minimal disruption to existing practices.

"There must also be programmes to train farmers on how to use new technology," said Nasir.

He added that investments must be expedited for these scientific and technological advances, as well as for appropriate infrastructure, capacity-building initiatives and policies.

"In terms of capacity-building, other than academic programmes in agricultural engineering, which is currently being offered by UPM, universities may also consider offering academic programmes in agricultural systems technology.

"Graduates can find rewarding careers in a variety of agricultural businesses. Among them are careers focusing on managing, using and troubleshooting technology, which applies knowledge on agriculture and processing systems."

He said in terms of policy, incentives must be provided to help absorb the cost incurred by farmers in their input and output, which could encourage them to invest in sustainable and profitable farming practices.

Universiti Malaya agriculture expert Dr Muhamad Shakirin Mispan said among the types of agro-technology that Malaysia could adopt were smart farming, precision farming and distribution applications.

He said by incorporating agrotech into their practices, farmers could produce higher quality crops with added value.

"One example is for mushroom farmers to cultivate the crop as a food seasoning item or to produce vegan burgers. This gives added-value to their produce and they may even export their products.

"This would not only increase our food security, but help sustain the country's economy," said Shakirin, adding that such practices would attract more youths to the agricultural sector.

He said the development of an application to facilitate the distribution of agricultural produce would help farmers gain more income and expand their businesses.

Meanwhile, Universiti Putra Malaysia Institute of Tropical Agriculture and Food Security research fellow Datin Paduka Dr Fatimah Mohamed Arshad said Malaysia had to expedite the adaptation of AI to mitigate the effects of climate change on the

agriculture sector.

She said AI could be used to monitor climate change to develop early warning systems and monitor supply-and-demand through big data.

She said the technology could be applied to various points of the supply chain from its distribution to the consumer.

"This is the best chance for Malaysia to be a leader in this field. We can use this opportunity to develop 'climate smart' agricultural technology to revamp and transform our agriculture sector. We could even export such technology overseas.

"We need to create applications for input distribution as well as management for water, fertiliser, disease and weather, to name a few. It is a gold mine for application developers," she said.

Universiti Utara Malaysia Sustainable Agriculture and Food Research Unit head Associate Professor Dr Shri Dewi Applanaidu said investments in research and development (R&D) should be focused based on specific needs of different types of farming.

"Sometimes we aim for a big chunk of money to be invested for R&D, but this may not be necessary at times. It depends on the needs of the area.

"To cite an example, smallholders in the plantation sector need help to boost productivity. In such a case, investments in R&D should be channelled into research for production instead any other activities," she said.

When using smart technology in agriculture, farmers no longer have to apply water, fertiliser and pesticides uniformly across fields.

Headline	Penternak di Sabah turunkan harga babi hidup		
MediaTitle	Harian Ekspres (KK)		
Date	24 Aug 2023	Color	Black/white
Section	Tempatan	Circulation	25,055
Page No	2	Readership	75,165
Language	Malay	ArticleSize	134 cm ²
Journalist	N/A	AdValue	RM 285
Frequency	Daily (EM)	PR Value	RM 855

Penternak di Sabah turunkan harga babi hidup

SANDAKAN: Penternak babi di Sabah memutuskan untuk menurunkan harga bekalan babi hidup sebanyak 10-15 peratus kepada penyembelih susulan pemulihan daripada penularan wabak Demam Babi Afrika (ASF).

Timbalan Menteri Pertanian dan Keterjaminan Makanan Chan Foong Hin berkata beliau dimaklumkan mengenai keputusan oleh Persatuan Ternakan Sabah (SLA) itu baru-baru ini.

Langkah itu dipuji Chan kerana wabak ASF telah memberi kesan besar terhadap industri ternakan tempatan sekali gus menyebabkan kenaikan harga dan kekurangan bekalan.

"Pelarasan harga ini mencerminkan usaha berterusan penternak kita yang berdedikasi untuk terus meningkatkan produktiviti.

"Pengurangan harga ini dijangka akan terus berkuat kuasa selagi penternak kita meningkatkan tahap produktiviti mereka," katanya dalam satu kenyataan.

Chan berterima kasih kepada penternak tempatan yang telah mematuhi garis panduan dan peraturan yang ditetapkan oleh Jabatan Perkhidmatan Veterinar (DVS) Sabah dalam memerangi wabak ASF sejak 18 bulan lalu.

"Komitmen mereka ini telah berjaya mengawal dan membendung dengan tiada kes baharu ASF dilaporkan.

"Sememangnya, sebelum wabak ASF pada 2021, Sabah telah mencapai tahap sara diri dalam pengeluaran daging babi, memenuhi permintaan pasaran tempatan kira-kira 10,000 babi hidup setiap bulan," katanya. – Bernama

TARIKH	MEDIA	RUANGAN	MUKA SURAT
24/8/2023	THE SUN DAILY	ONLINE	

PENTERNAK TURUNKAN HARGA BABI HIDUP SELEPAS WABAK ASF PULIH DI SABAH

SANDAKAN: Penternak babi di Sabah memutuskan untuk menurunkan harga bekalan babi hidup sebanyak 10-15 peratus kepada penyembelih susulan pemulihan daripada penularan wabak Demam Babi Afrika (ASF).

Timbalan Menteri Pertanian dan Keterjaminan Makanan Chan Foong Hin berkata beliau dimaklumkan mengenai keputusan oleh Persatuan

Ternakan Sabah (SLA) itu baru-baru ini.

Langkah itu dipuji Chan kerana wabak ASF telah memberi kesan besar terhadap industri ternakan tempatan sekali gus menyebabkan kenaikan harga dan kekurangan bekalan.

“Pelarasan harga ini mencerminkan usaha berterusan penternak kita yang berdedikasi untuk terus meningkatkan produktiviti.

“Pengurangan harga ini dijangka akan terus berkuat kuasa selagi penternak kita meningkatkan tahap produktiviti mereka,” katanya dalam satu kenyataan di sini semalam.

Chan melahirkan rasa terima kasih kepada penternak tempatan yang telah mematuhi garis panduan dan peraturan yang ditetapkan oleh Jabatan Perkhidmatan Veterinar (DVS) Sabah dalam memerangi wabak ASF sejak 18 bulan lalu.

“Komitmen mereka ini telah berjaya mengawal dan membendung dengan tiada kes baharu ASF dilaporkan.

“Sememangnya, sebelum wabak ASF pada 2021, Sabah telah mencapai tahap sara diri dalam pengeluaran daging babi, memenuhi permintaan pasaran tempatan kira-kira 10,000 babi hidup setiap bulan,” katanya. - Bernama

TARIKH	MEDIA	RUANGAN	MUKA SURAT
24/8/2023	UTUSAN MALAYSIA	ONLINE	

Maqis rampas 3,000 kg makanan haiwan dari Itali

SEBAHAGIAN konsainan makanan haiwan dari Itali yang disita oleh Maqis di pintu masuk Dermaga Air Dalam, Butterworth, Pulau Pinang hari ini kerana tidak mempunyai permit import yang sah.

BUTTERWORTH: Jabatan Perkhidmatan Kuarantin dan Pemeriksaan Malaysia (Maqis) Negeri Pulau Pinang menahan kemasukan konsainan makanan haiwan dari Itali di pintu masuk Dermaga Air Dalam

di sini, hari ini.

Pengarah Maqis negeri, Muhammad Ikram Abd. Talib berkata, hasil pemeriksaan yang dilakukan mendapati konsainan makanan haiwan seberat 3,000 kilogram (kg) bernilai RM46,000 tersebut tidak mempunyai permit import Maqis yang sah.

Susulan itu, katanya, kesemua konsainan makanan haiwan itu ditahan untuk siasatan lanjut.

“Kegagalan untuk mengemukakan permit import bagi pengimportan makanan haiwan dari Itali adalah menjadi suatu kesalahan di bawah Seksyen 11(1), Akta Perkhidmatan Kuarantin dan Pemeriksaan Malaysia 2011 (Akta 728).

“Sabit kesalahan, boleh didenda tidak melebihi RM100,000 atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi enam tahun atau kedua-duanya sekali di bawah Seksyen 11(3) akta yang sama,” katanya kepada pemberita di sini, hari ini.

Dalam pada itu, Muhammad Ikram berkata, pihaknya sentiasa meningkatkan penguatkuasaan di sempadan bagi memastikan keselamatan keluaran pertanian yang dibawa masuk ke dalam negara mematuhi syarat dan peraturan yang ditetapkan bagi menjamin kualiti dan keselamatan agromakanan negara. – UTUSAN

3 tan makanan haiwan dari Itali dirampas

Butterworth: Cubaan pengimport membawa masuk tiga tan makanan haiwan dari Itali gagal selepas konsainan itu dirampas Jabatan Perkhidmatan Kuarantin dan Pemeriksaan Malaysia (MAQIS) Pulau Pinang.

Rampasan dilakukan di Pintu Masuk Dermaga Air Dalam (DAD), di sini, semalam, susulan pemeriksaan rutin dijalankan MAQIS selepas pemeriksaan oleh agensi itu mendapati produk terababit tidak mempunyai permit import sah.

Pengarah MAQIS negeri, Muhammad Ikram Abd Talib, berkata semua konsainan terababit mengandungi makanan haiwan seberat 3,000 kilogram (kg) bernilai RM46,000.

“Siasatan lanjut sedang dijalankan mengikut Seksyen 11(1) Akta Perkhidmatan Kuarantin dan Pemeriksaan Malaysia 2011 (Akta 728),” katanya dalam kenyataan.

Akta itu, katanya, memperuntukkan hukuman denda tidak melebihi RM100,000 atau pen-

Penguat kuasa MAQIS Pulau Pinang memeriksa makanan haiwan dari Itali yang dirampas di Pintu Masuk Dermaga Air Dalam, Butterworth, semalam. (Foto ihsan MAQIS Pulau Pinang)

jara sehingga enam tahun atau kedua-duanya sekali sekiranya akan terus memantau semua pintu masuk negara bagi memastikan kawalan penyakit bawaan ikan, haiwan, tumbuhan dan jaminan keselamatan makanan terpelihara.

Muhammad Ikram menegas-

TARIKH	MEDIA	RUANGAN	MUKA SURAT
24/8/2023	SINAR HARIAN	NEGERI P.PINANG	25

Maqis rampas 3,000kg makanan haiwan dari Itali

BUTTERWORTH - Jabatan Perkhidmatan Kuarantin dan Pemeriksaan Malaysia (Maqis) Pulau Pinang merampas 3,000 kilogram (kg) makanan haiwan yang dibawa masuk dari Itali tanpa permit import sah.

Pengarahnya, Muhammad Ikram Abd Talib berkata, konsainan makanan haiwan itu ditahan ketika pemeriksaan dilakukan oleh pegawainya di pintu masuk Dermaga Air Dalam di sini pada Selasa.

Menurutnya, makanan haiwan bernilai RM46,000 itu didapati dibawa masuk tanpa mempunyai permit import Maqis yang sah.

“Kesemua konsainan makanan haiwan tersebut ditahan kemasukannya untuk siasatan lanjut.

“Kegagalan untuk mengemukakan permit import

Pegawai Maqis Pulau Pinang melakukan pemeriksaan terhadap makanan haiwan yang dibawa masuk dari Itali.

bagi pengimportan makanan haiwan dari Itali adalah menjadi suatu kesalahan di bawah Seksyen 11(1) Akta Perkhidmatan Kuarantin dan Pemeriksaan Malaysia 2011,” katanya dalam satu kenyataan di sini pada Rabu.

Katanya, pihak yang bertanggungjawab dengan barang dagangan itu berdepan dengan denda tidak melebihi RM100,000 atau di penjara selama tempoh tidak melebihi enam tahun atau kedua-duanya sekali jika disabitkan kesalahan.

24/8/2023

UTUSAN
MALAYSIADALAM
NEGERI

4

DR. Mohamad Zabawi Abdul Ghani menunjukkan logo Showcase Teknologi MARDI yang akan bermula Jumaat ini di Tarian Ekspo Pertanian Malaysia Serdang (MAEPS). - UTUSAN/FAIZ ALIF ZUBIR

Manfaatkan teknologi, inovasi MARDI - Mohamad Zabawi

SERDANG: Petani, pemain industri dan pengusaha agro makanan perlu memanfaatkan lebih 300 teknologi dan inovasi pertanian yang dipamerkan pada Showcase Teknologi MARDI 2023 (Showtech) bermula 25 esok untuk meningkatkan produktiviti mereka.

Ketua Pengarah MARDI, Datuk Dr. Mohamad Zabawi Abdul Ghani berkata, bertempat di Tarian Ekspo Pertanian Malaysia Serdang (MAEPS), teknologi dan inovasi yang dipamerkan itu sedia dikomersialkan dan dipinda secara gunaan kepada industri.

Bercakap kepada *Utusan Malaysia*, beliau berkata, tema pengajuran kali ini iaitu Peneraju Inovasi. Agromakanan bertepatan dengan peranan MARDI dalam menghasilkan teknologi dan inovasi untuk merancakkan sektor pertanian dan agromakanan negara.

Menurut beliau, pengajuran tersebut adalah platform untuk mempamerkan dan menghe-

bahkan teknologi dan inovasi pertanian hasil penyelidikan mereka sejak 50 tahun yang lalu kepada masyarakat dan pemain industri.

Selain itu, beliau mengharapkan program tersebut dapat memberi kesedaran mengenai teknologi dan inovasi yang dihasilkan serta sumbangan MARDI kepada pembangunan sektor pertanian dan keselamatan makanan negara.

"ShowTech berkenaan juga merupakan platform perkongsian maklumat dua hala di antara orang awam, pemain industri dan pemegang taruh bagi menambah baik penyelidikan dan pembangunan (R&D) dan penghasilan teknologi pertanian.

"Teknologi dan inovasi pertanian adalah elemen terpenting dalam kemajuan industri pertanian dan agromakanan negara," katanya.

Mohamad Zabawi berkata, selain pameran, aktiviti demonstrasi teknologi dan bicara

agroteknologi juga diadakan. "Dengan minat mendalam dan penggunaan teknologi pertanian yang lebih meluas, pastinya semua pihak dapat bekerjasama dalam mengukuhkan agenda keterjaminan makanan negara," katanya.

Dalam pengajuran itu juga, kata beliau, MARDI memfokuskan kepada enam kluster utama bidang penyelidikan iaitu tanaman, ternakan, penyelidikan makanan, mekanisasi, pemindahan teknologi dan agrotourism.

Beliau berkata, MARDI juga sentiasa mendapatkan maklum balas dari petani, pemain industri dan usahawan agromakanan dalam memantapkan penyelidikan agar mendapat kenendak pemegang taruh.

Dalam pada itu, beliau memaklumkan MARDI akan menganjurkan Persidangan Antarabangsa Nutrisi Haiwan (ICAN) pada Oktober nanti manakala pelancaran nanas varieti baharu L6 pada Disember depan.

TARIKH	MEDIA	RUANGAN	MUKA SURAT
24/8/2023	HARAKAH DAILY	ONLINE	

Kurang setuju negeri perlu kekal prestasi semasa

Dr Azman mengadakan kunjungan hormat ke pejabat Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia Negeri Terengganu (LKIM), kelmarin.

KUALA LUMPUR: Pengerusi Jawatankuasa Pertanian, Industri Asas Tani, Keterjaminan Makanan dan Komoditi Negeri Terengganu, Dr Azman Ibrahim kurang setuju kalau dikatakan

kerajaan negeri perlu mengekalkan prestasi semasa. Menurutnya, yang sepatutnya ialah kerajaan perlu meningkatkan prestasi. "Kita tak boleh menyederhanakan prestasi kerja sekadar berpuas hati dengan kejayaan sesi lepas," ujarinya [...]

Agrobank perluas khidmat ATM ke kawasan pedalaman OAOSC

Kuala Lumpur: Agrobank, baru-baru ini, memperluas jangkauan perkhidmatan perbankan dengan menyediakan Mesin Teler Automatik (ATM) dan Mesin Deposit Tunai (CDM) ke kawasan pedalaman Orang Asli OneS-top Centre (OAOSC) Kampung Bawong, Sungai Siput, Perak.

Presiden/Ketua Pegawai Eksekutif Agrobank, Datuk Tengku Ahmad Badli Shah Raja Hussin berkata, langkah itu selaras dengan aspirasi kerajaan dalam memastikan rakyat terutama kumpulan tumpuan mendapat akses pantas dan mudah kepada perkhidmatan

perbankan.

"Agrobank adalah bank pertama yang menyediakan perkhidmatan ATM dan CDM di Bawong dan berdekatan perkampungan Orang Asli di sekitar Kuala Kangsar.

"Memandangkan jarak ATM atau bank di Sungai Siput yang berada agak jauh, penduduk yang ingin menggunakan perkhidmatan itu terpaksa keluar dan bergerak sejauh 27 kilometer (untuk urusan berkaitan).

"Justeru, kami mengambilibil inisiatif ini dengan mewujudkan kerjasama strategik dengan Jabatan Kema-

juan Orang Asli (JKOA) Perak dan JKOA Kedah dalam meningkatkan tahap capaian penggunaan perkhidmatan perbankan asas dan berusaha menyokong keperluan masyarakat luar bandar.

"Kami anggarkan dengan adanya perkhidmatan ini, ia dapat membantu mempercepatkan urusan perbankan untuk kira-kira 15,000 orang," tambahnya.

Bagi meraikan pengenaan inisiatif ini, satu majlis pelancaran diadakan dan ia disempurnakan Timbalan Menteri Kementetian Kemajuan Desa dan Wilayah, Datuk Rubiah Wang.

AGROBANK mengalu-alukan orang ramai membuka akaun di semua cawangannya.

24/8/2023

HARIAN METRO

LOKAL

4

Pesta kaut 50kg etak

Penduduk banjiri Pulau Duyong cari etak guna alat direka khas

Oleh Malik Mubamad
am@hmetro.com.my

Kuala Terengganu

Paras air sungai yang cetek sehingga paras lutut di sekitar Pulau Duyong di sini, memberi rezeka berganda kepada orang ramai untuk mencari etak.

Malah, kehadiran 'buar biasa' etak atau nama saintifiknya *Corbicula fluminea* itu menyasikan ratusan penduduk berharian, kawasan berkenaan pada setiap hari untuk mencari haiwan bercengkerang spesies kepah terabit yang hanya terdapat

di air tawar. Tinjauan Harian Metro di Kampung Hujung Tanjung, Pulau Duyong mendapati kawasan berkenaan bagaikan pesta sejak tiga minggu lalu yang bukan sahaja dikunjungi penduduk setempat, malah juga dari luar daerah untuk mencari etak bersaiz duit syiling seputuh dan lima sen.

Lebih menarik pelbagai kaedah digunakan penduduk setempat bagi mencari etak termasuk menggunakan penumbuk bakul basikal dan alat yang direka khas bagi memudahkan mereka mengaut

etak di dasar sungai. "Saya membuat sendiri sejenis alat untuk mengaut etak, ada juga yang menggunakan penutup kipas dan bakul, terulang ke-pada mereka.

"Sebaik naik ke darat, isteri saya, Sakinah Kamiluddin dan anak, Afifi akan menjualnya kepada pengembar etak dengan harga antara RM5 hingga RM6 sekilogram mengikut saiz, katanya ketika ditemui di kampung itu, kelmarin.

Bagi Mohd Fahmi Amran, 24, dia mampu mengaut etak sebanyak 25kg sehari selama dua jam mencari bermula selepas waktu Asad.

Terdidat sepanjang tahun tetapi dalam jumlah yang sedikit.

"Pada tahun ini etak begitu banyak. Terakhir pada 2015, etak banyak didapati di sungai ini.

"Saya bersama lebih 100 pencari hanya berjalan kaki mengaut etak dengan menggunakan sejenis alat memandangkan air sungai cetek," katanya.

"Kebiasaannya, saya dapat antara 20kg sehari selama dua jam, mencari pada bulan lain tetapi pada kali ini, etak semakin banyak dan saya mampu mengaut lebih 50kg sehari selama dua jam bermula jam 5 petang hingga 7 malam.

"Air sungai yang surut antara faktor membantu kami mendapat lebih ba-

MOHD ROMAS menjupukkan etak yang dikaut di Kampung Hujung Tanjung, Pulau Duyong.

ORANG-ramai mencari etak di dasar sungai Kampung Hujung Tanjung, Pulau Duyong. - (Gambar: NSTP/MAJIK MUHAMMAD)

24/8/2023

BERITA NASIONAL
HARIAN

24

Orang ramai mencari etak di dasar sungai Kampung Hijung Tanjung, Pulau Duyong.

Mohd Roma menunjukkan etak yang dikaut.

Pesta cari etak di Pulau Duyong

Paras air cetek buka rezeki berganda kepada penduduk

Oleh Malik Muhammad
bhnews@bh.com.my

Kuala Terengganu: Paras air sungai yang cetek sehingga paras tutut di sekitar Pulau Duyong, dekat sini, memberi rezeki berganda kepada penduduk untuk mencari etak.

Kemunculan luar biasa banyak hidupan air ini dengan nama saintifiknya, *Corbicula fluminea* itu menyebarkan ratusan penduduk membanturi kawasan berkenaan pada setiap hari di situ.

Tinjauan di Kampung Hijung Tanjung mendapati kawasan berkenaan bagaikan pesta sejak tiga minggu lalu yang bukan sahaja dikunjungi penduduk setempat, malah juga di luar daerah berkenaan.

Lebih menarik, pelbagai kaedah digunakan penduduk termasuk menggunakan penutup kipas, bakul basikal dan alat yang direka khas bagi mengaut etak dari dasar sungai berkenaan.

Seorang penduduk di pulau itu, Mohd Roma Ali, 52 berkata, dia tertuja kerana mampu mengaut etak dengan jumlah yang lebih banyak pada bulan ini berbanding sebelumnya.

Pekerjaan utama

Malah, dia yang menjadikan mencari etak itu sebagai pekerjaan utamanya, kini mampu mengaut hasil sehingga 50 kilogram pada penduduk setempat dan penggemar.

"Etak ini sentiasa ada di dasar sungai Kampung Hijung Tanjung ini, tapi bermula akhir Julai hingga bulan kemerdekaan

ini ia semakin luar biasa banyak.

"Kebiasaan saya dapat antara 20 kg sehari selama dua jam mencari pada bulan lain. Tapi pada kali ini etak semakin banyak, saya mampu mengaut lebih 50 kg sehari selama dua jam bermula jam 5 petang.

"Air sungai yang surut antara faktor yang membantu kami mendapat lebih banyak etak. Saya membuat sendiri alat untuk mengaut.

"Sebaik naik ke darat, isteri saya, Sakinah Kamaluddin dan anak, Alfi akan menjual kepada penggemar makanan ini dengan harga antara RM5 hingga RM6

kg mengikut saiz," katanya ketika ditemui semalam.

Bagi Mohd Fahmi Amran, 24, dia mampu mendapat sebanyak 25 kg etak sehari selama dua jam mencari bermula selepas waktu asar.

"Etak ini ada sepanjang tahun, tapi dalam jumlah yang sedikit. Tapi pada kali ini, ia begitu banyak. Fenomena etak ini berlaku antara lapan hingga sepuluh tahun sekali, terakhir pada 2015.

"Saya bersama lebih 100 pencari etak hanya berjalan kaki mengautnya dengan menggunakan sejenis alat memandangkan air sungai cetek," katanya ketika ditemui.

Headline	Harsher penalties alone won't end fish bombing		
MediaTitle	Daily Express (KK)		
Date	24 Aug 2023	Color	Full Color
Section	Nation	Circulation	25,055
Page No	2	Readership	75,165
Language	English	ArticleSize	410 cm ²
Journalist	N/A	AdValue	RM 2,178
Frequency	Daily (EM)	PR Value	RM 6,534

Harsher penalties alone won't end fish bombing

Jonathan Nicholas

KOTA KINABALU: Harsher punishments without alternatives will not end Sabah's blast fishing menace.

Rather than persecuting sea gypsies who are adjusting to a governed society, it's the educated who are responsible to help them sustainably put food on the table.

State Agriculture, Fisheries and Food Industry Minister Datuk Seri Dr Jeffrey Kitingan said aquaculture methods and simple facilities could be made available.

Arguably, the problem rests in educating the sea gypsies who are the common fish bombing culprits.

"If we can work with them to rear fish, then there is no more need to bomb," he told a panel discussion on the topic at the Asia Dive Expo (Adex) 2023, here, recently.

"The State Government is very much into green economies that reduce impacts of environmental damage.

"However, enforcement wise, there are too many agencies with overlapping functions. You have the Fisheries Department. You can control fish, but not boats.

"There needs to be coordination between agencies. At the moment, we (Sabah) have insufficient powers over these issues.

"Enactments must be looked into in order to regulate laws to assist people in the industry.

"There are foreign commercial vessels who are allowed in territories. Lord knows what else they are doing as they might be fish bombing as well.

"There are also issues with the State and Federal laws but there is a need to ensure no conflict.

"Our objectives are simple, no fish bombers, restore the environment in this case coral reefs through farming and help farmers and fishermen thrive," he said.

Stop Fish Bombing (SFB) Malaysia Exec-

Jeffrey (second right) with Terrence (middle), Simon (second left) and ADEX CEO John Thet (left).

utive Director Terrence Lim said the main challenge given by the general public is an indifferent attitude.

"They like to think that fish bombing is someone else's problem, either the authorities or NGOs.

"But this is a community issue. It affects everyone living in coastal waters. In fact, it affects the food security of the whole State and nation.

An American diver in the audience, Randy, claimed to have witnessed bombings in Sangalaki, Indonesia, carried out by syndicates.

"I am amazed by how long sea gypsies could free dive but also saddened that they have become landed after learning how to make bombs.

"In the United States, authorities would go after fish-bombers with helicopters," he said.

He said instead of the fertiliser concoction used here, perpetrators there, although rare, use the strong stuff - dynamite.

"They are then blasted with bombs themselves, paint bombs, to make sure they are clearly marked and don't get away so easily," Randy added.

Founder of Sabah-based NGO, Blu

Hope, Simon Christopher, said the State must see green and blue.

"As Sabah looks to monetise carbon, it should also think of its oceans.

"Based on collected data, there are 200,000 documented people in Semporna while there are 200,000 more who are undocumented.

"We have to embrace inclusivity in order to preserve nature. Everyone should be allowed to get involved in conservation efforts," he said.

Terrence said SBF kept its hydrophone technology a secret from the public for over five years despite being at the forefront of detecting fish bombers.

He said their efforts together with Semporna police led to the arrest of seven fish bombers on their first day.

"This is also because a unit in Semporna was hacked with machete and thrown into the water when we first started in 2019," he said.

Before the discussion, EU Ambassador to Malaysia Michalis Rokas gave a video address of the *Semporna Plastic Neutral* programme which aims to help people overcome hardcore poverty so that they will not be forced to use environmentally destructive methods simply to survive.